

Sygn. akt IV KO 15/21

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **B. M.**

skazanego z art. 280 § 2 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 3 marca 2021 r.,

wniosku skazanego o wznowienie postępowania karnego zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 września 2020 r.,

sygn. akt II AKa (...),

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej
bezzasadności i zwolnić skazanego od kosztów sądowych
postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

W dniu 5 lutego 2011 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego B.M. o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania karnego zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) 3 września 2020 r., sygn. akt II AKa (...). Pismo to zarejestrowane zostało jako wniosek o wznowienie postępowania pod sygnaturą akt IV KO (...). Zarządzeniem z dnia 9 lutego 2021 r. wezwano wnioskodawcę do wskazania w terminie 7 dni okoliczności wskazanych w art. 540 i 540a i b k.p.k., mających stanowić podstawę wniosku o wznowienie postępowania, pod rygorem nierozpoznania wniosku o ustanowienie obrońcy z urzędu i skierowania wniosku na posiedzenie w trybie art.

545 § 3 k.p.k. w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku. W uzasadnieniu zarządzenia pouczone wnioskodawcę, że wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu jest jednocześnie wnioskiem o wznowienie postępowania, albowiem tylko na takim etapie postępowania może być prowadzona procedura ewentualnego wyznaczania obrońcy z urzędu. W odpowiedzi na opisane zarządzenie, w piśmie z dnia 16 lutego 2021 r. wnioskodawca wyjaśnił, że:

„1. zachodzą wątpliwości co do zastosowania art. 31 § 2 k.k., lub go niezastosowania. Wskazując na nieznane wcześniej sądowi dowody zachodzi duże prawdopodobieństwo działania będąc osobą niepoczytalną. Nadmieniam iż wiele lat leczę się na chorobę psychiczną która odcina świadomość i sposób prawidłowego rozumowania.

2. zachodzą wątpliwości co do uznania sądu, że poszkodowana nie odzyskała pełnej sprawności a to miało bezpośredni wpływ na wymiar kary i zadośćuczynienia.

3. zachodzą wątpliwości co do wymierzonego zadośćuczynienia którego w tym zakresie nie można wykonać. Jestem uznany za osobę niezdolną do pracy od wielu lat z powodu choroby psychicznej. Żadnego majątku czy oszczędności nie mam.”

Wyrokiem z dnia 9 stycznia 2020 r., sygn. akt II (...), Sąd Okręgowy w N.:

1. uznał B. M. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnionego na szkodę E. P., ustalając przy tym, że spowodował u niej powstanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci ciężkiego kalectwa i wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności (pkt I);
2. na podstawie art. 93a § 1 pkt 3 k.k. i art. 93c pkt 5 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek zabezpieczający w postaci terapii uzależnień – leczenia odwykowego przeciwalkoholowego (pkt II);
3. na mocy art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej 20.000 zł tytułem częściowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (pkt III);
4. uznał oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt IV);
5. wymierzył oskarżonemu karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 3 września 2020 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że podwyższył karę pozbawienia wolności wymierzoną za czyn z pkt I do 6 lat oraz karę łączną do 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Zgodnie z art. 545 § 3 k.p.k. sąd, orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, nie pochodzącego od prokuratora, adwokata albo radcy prawnego, bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Wniosek o wznowienie postępowania w rozważanej sprawie nie został sporządzony przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym, nie istniała jednak potrzeba wzywania wnioskodawcy do usunięcia tego braku, w konsekwencji nie zrodziła się potrzeba rozpoznania wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu, wobec oczywistej bezzasadności wniosku o wznowienie postępowania.

Jak wynika z treści pisma wnioskodawcy z dnia 16 lutego 2021 r., podstawy do wznowienia postępowania upatruje on w przepisie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. ze względu na ujawnienie się nowych faktów lub dowodów. Przywołany przepis wskazuje, że nowe fakty lub dowody mają się ujawnić pod wydaniem orzeczenia, przy czym mają one wskazywać na następstwa opisane w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a, b, c k.p.k. Wymienione przez wnioskodawcę przesłanki nie mają cechy nowości w rozumieniu omawianego przepisu. Kwestia niemożności wywiązania się przez skazanego z nałożonego na niego obowiązku zapłaty częściowego zadośćuczynienia za krzywdę nie mieści się w ogóle w podstawach wznowieniowych, bowiem rozstrzygnięcie w tej mierze musiało być poprzedzone m.in. analizą możliwości finansowych sprawcy i rozmiaru wyrządzonej krzywdy – warto przy tym przypomnieć, że wyrok Sądu pierwszej instancji był zaskarżony wyłącznie na niekorzyść skazanego, zatem on sam i jego obrońca zaakceptowali wyrok Sądu Okręgowego. Uwaga ta ma odpowiednie zastosowanie do kwestii wskazanej w pkt 2 pisma skazanego, w którym sygnalizuje się jedynie wątpliwości co do tego, że pokrzywdzona nie odzyskała pełnej sprawności. Zarzut ten jest całkowicie gołosłowny, ponieważ deklarowane przez skazanego wątpliwości nie są poparte żadnymi okolicznościami, dowodami czy informacjami o dowodach. W

szczegółności skarżący nie oferuje żadnych nowych faktów i dowodów zmierzających do skutecznego podważenia opinii sądowo – lekarskiej (k – 673) stanowiącej podstawę ustaleń związanych z kalectwem pokrzywdzonej. Za oczywiście bezskuteczną uznać należy również próbę oparcia wniosku o wznowienie postępowania na wątpliwościach co do poczytalności skazanego, do tego wynikających z nieznanymi sądowi dowodów. Po pierwsze, skazany owych nowych dowodów nawet nie przybliżył, nie sposób zatem sprawdzić, czy istniały one w trakcie procesu i ujawniły się dopiero po jego zakończeniu, czy też sąd nie mógł ich znać dlatego, że powstały dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie. Po drugie, kwestia poczytalności skazanego była jednym z zasadniczych problemów postępowania karnego w rozważanej sprawie. Na etapie postępowania przygotowawczego biegli psychiatrzy stwierdzili, że skazany nie jest upośledzony umysłowo (k – 190 – 192), jednak wobec wątpliwości co do tego, czy zarzucane mu czyny nie są związane z treścią ewentualnych doznań psychotycznych, złożyli wniosek o poddanie go obserwacji sądowo – psychiatrycznej. Po przeprowadzeniu obserwacji w Oddziale Psychiatrii Sądowej Szpitala Aresztu Śledczego w K. (k – 445 – 459) biegli nie znaleźli podstaw do kwestionowania poczytalności skazanego. Podkreślili natomiast, że wymaga on podjęcia terapii uzależnień. Warto podkreślić, że biegli dysponowali dokumentacją medyczną związaną z wnioskiem o przymusowe leczenie psychiatryczne skazanego oraz jego pobytami w szpitalach psychiatrycznych m.in. z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej. Opinia ta nie była podważana w toku postępowania sądowego, w szczególności strony nie domagały się przesłuchania biegłych na rozprawie, czy też dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych.

W świetle powyższych uwag, wobec oczywistej bezzasadności wniosku o wznowienie postępowania karnego złożonego przez skazanego, należało na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówić przyjęcia tego wniosku.

Na koniec należy zauważyć, że skazany może w dowolnym czasie złożyć wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli zostanie on sporządzony i podpisany przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym i jeśli będzie on oparty na przewidzianych prawem podstawach wznowienia postępowania.

